

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

ITE INSTYTUT
PIB TECHNOLOGII
EKSPLOATACJI
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY RADOM

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

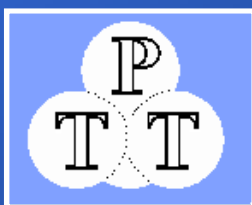

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

URZĄDZENIE DO BADANIA MATERIAŁÓW NA ŁOŻYSKA FOLIOWE WIRNIKÓW MIKROTURBIN ENERGETYCZNYCH

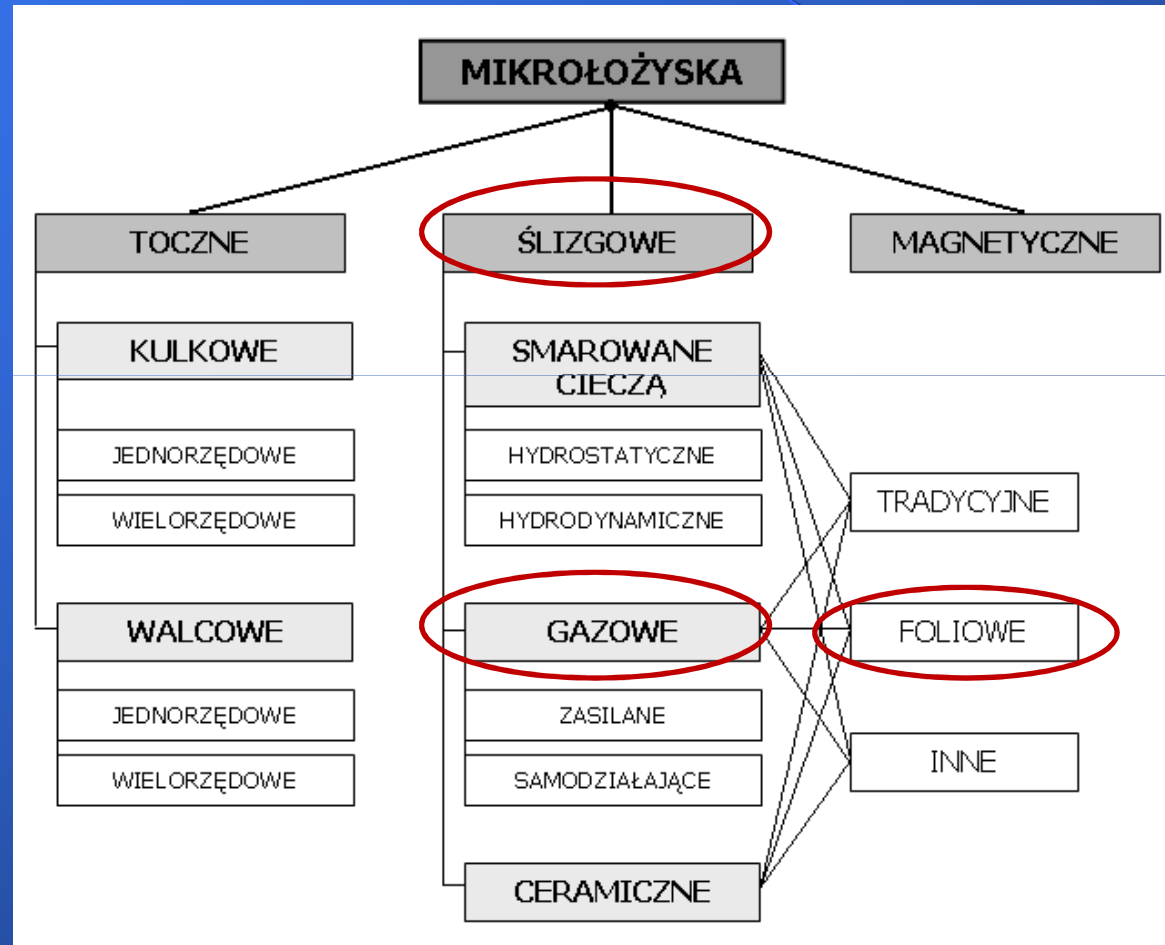
Witold PIEKOSZEWSKI, Jan WULCZYŃSKI

Warsztaty Tribologiczne PTT – ITeE-PIB
„TRIBOTESTING”
Radom, 28.06.2011

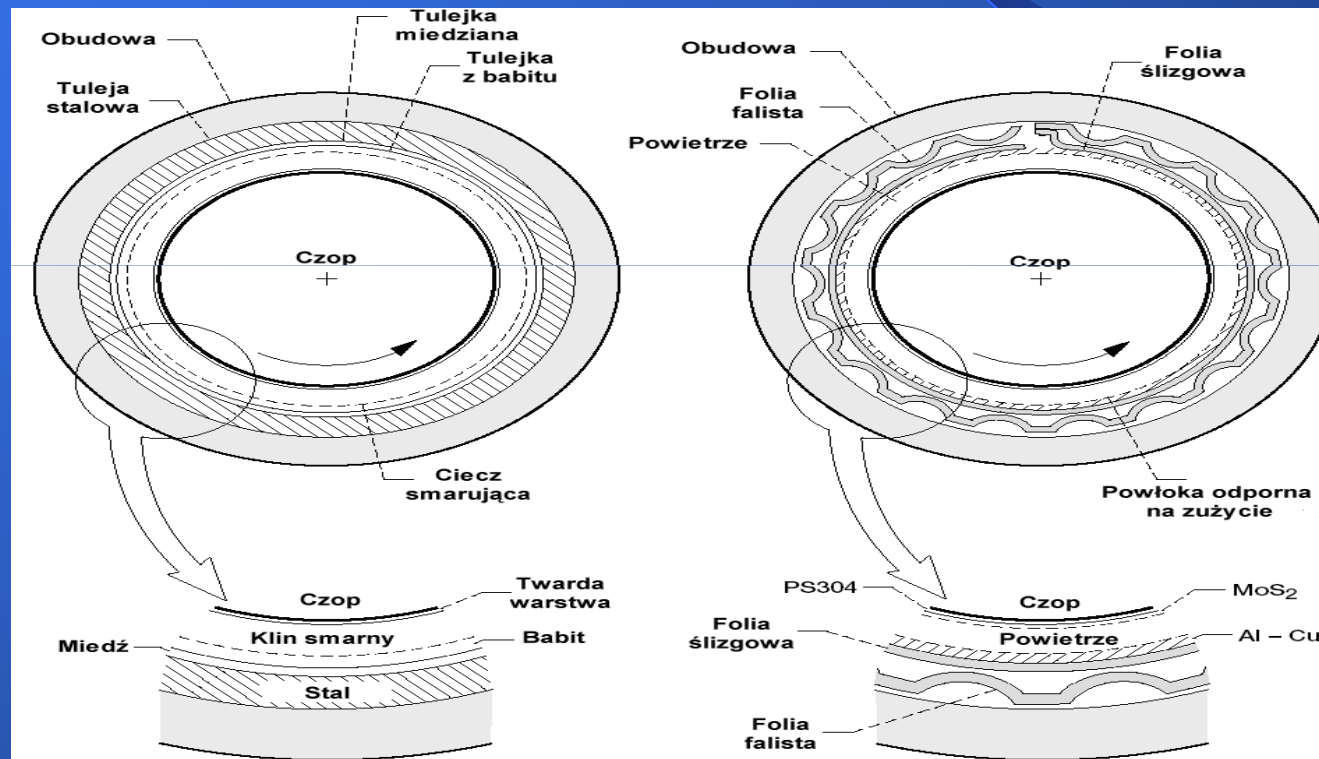
Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe do wirników mikro turbin energetycznych

Umiejscowienie łożysk foliowych w klasyfikacji mikrołożysk

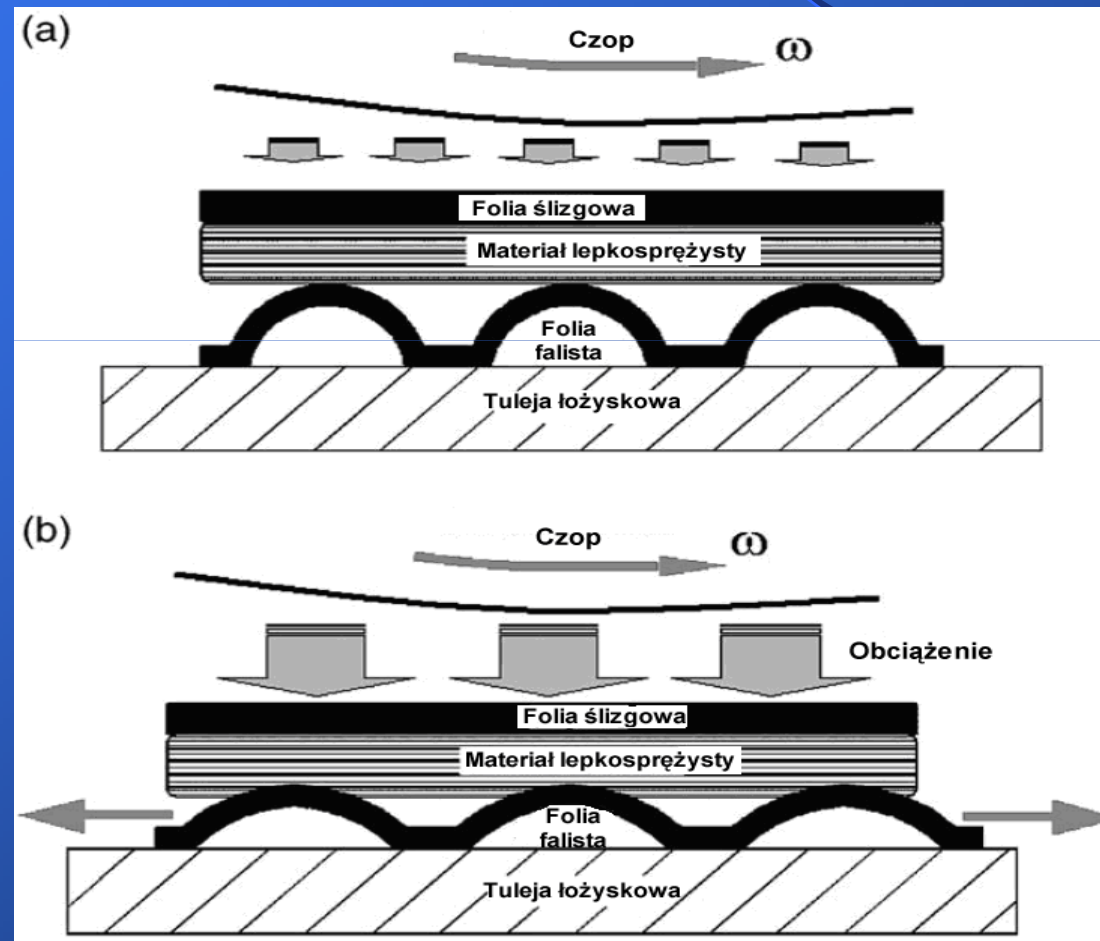
Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe do wirników mikroturbin energetycznych

Porównanie idei działania łożyska ślizgowego smarowanego cieczą i łożyska gazowo-foliowego

Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe do wirników mikro turbin energetycznych

Zasada działania łożysk zawierających folię ślizgową i falistą

Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe do wirników mikroturbin energetycznych

---

Założenia techniczne urządzenia:

- skojarzenie: folia/rolka
- obciążenia zadawanego mechanicznie w zakresie: od 10 do 200 N
- ruch: ciągły ślizgowy
- maksymalna prędkość poślizgu: 10 m/s
- maksymalna prędkość obrotowa wrzeciona: 10 000 obr/min
- maksymalne ciśnienie cieczy niskowrzącej: 8 barów
- maksymalna temperatura w komorze badawczej: 70°C
- smarowanie: obiegowe
- układ przygotowania cieczy niskowrzącej: zewnętrzny

Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe do wirników mikroturbin energetycznych

---

Założenia do systemu pomiarowo-sterującego urządzenia

➤ pomiary:

- czasu badania / drogi tarcia / liczby cykli,
- momentu tarcia,
- prędkości obrotowej,
- temperatury w komorze badawczej,
- temperatury w pobliżu strefy styku w węźle tarcia,
- ciśnienia cieczy niskowrzącej.

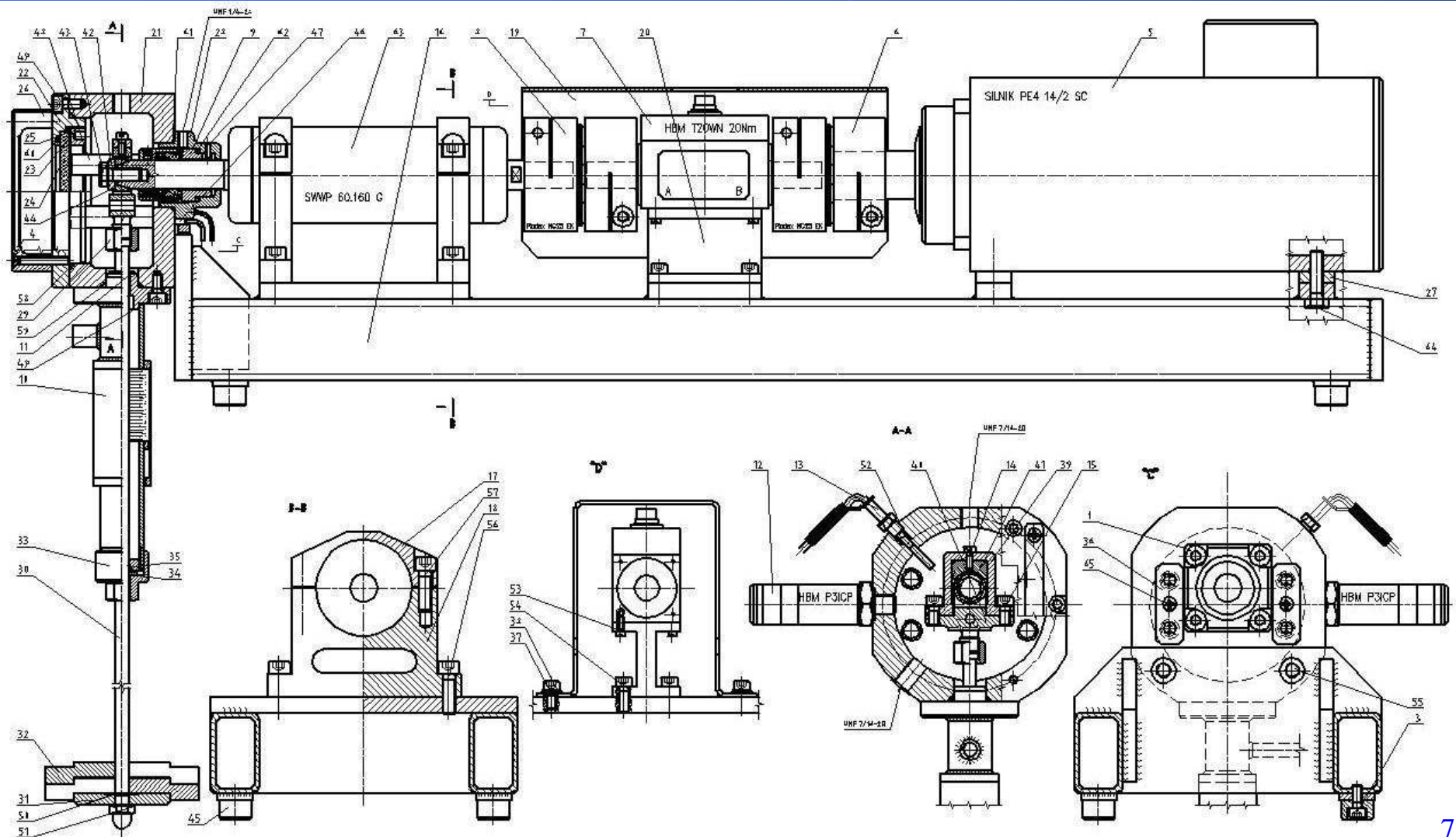
➤ regulacja:

- prędkości obrotowej wrzeciona,
- temperatury w komorze badawczej,
- ciśnienia cieczy niskowrzącej.

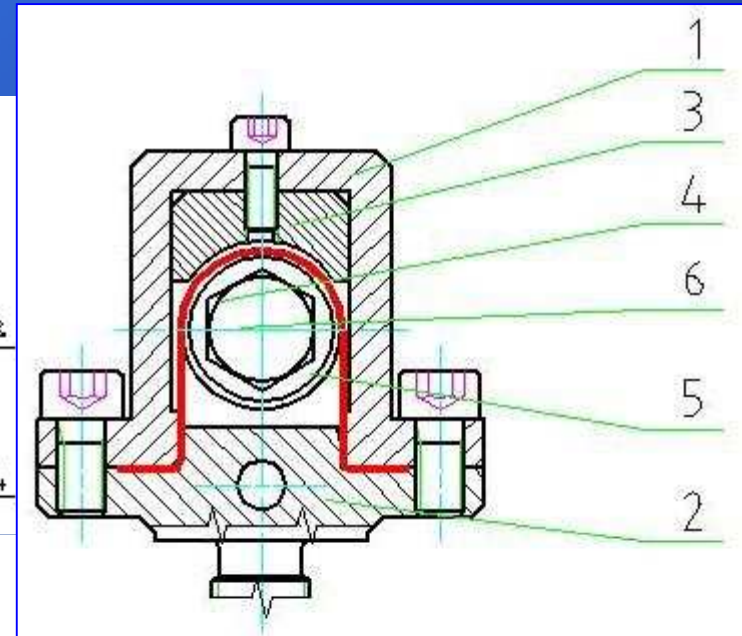
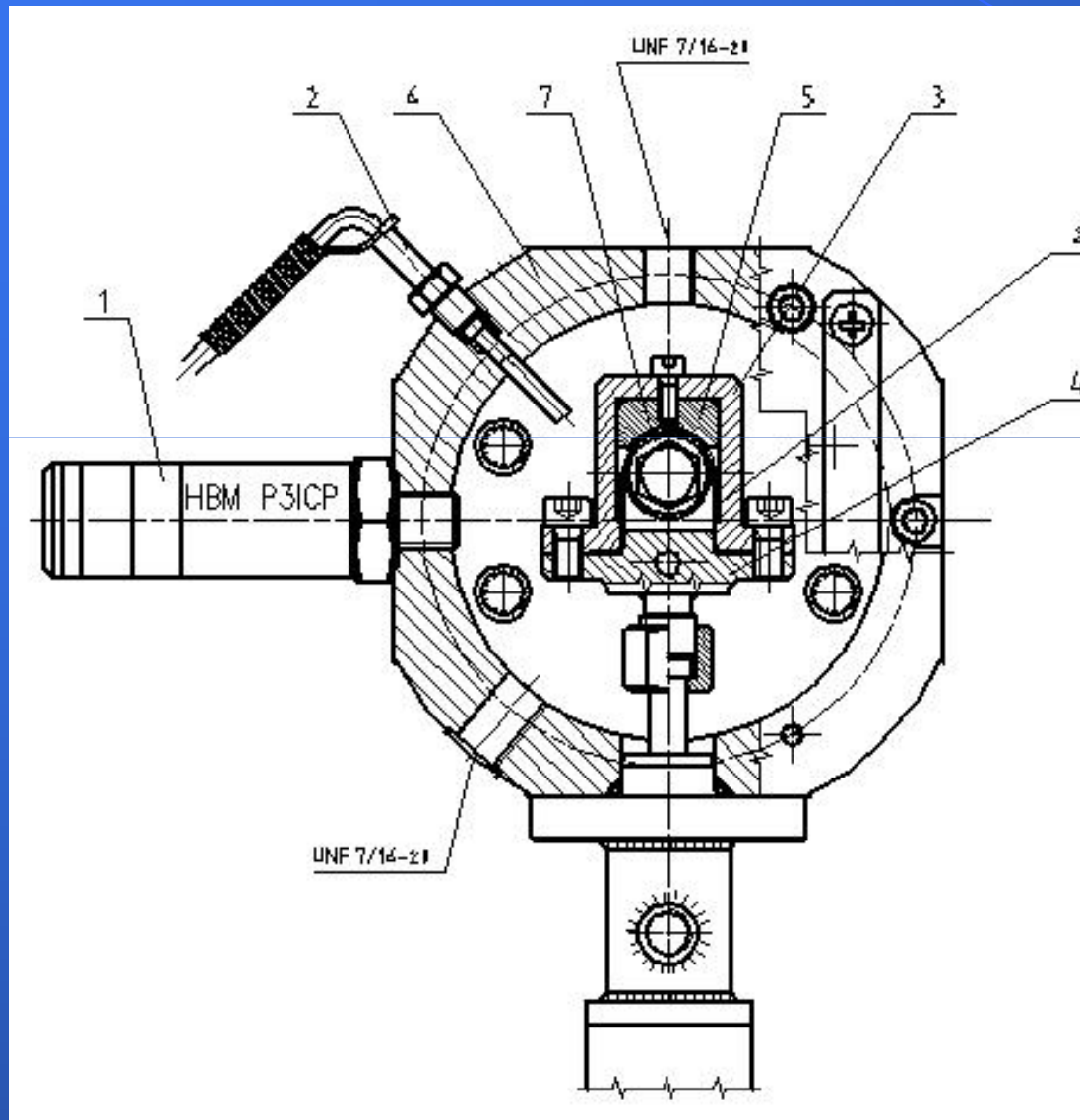
Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe do wirników mikroturbin energetycznych

Rysunek zestawieniowy maszyny badawczej

Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe do wirników mikroturbin energetycznych

Przekrój przez głowicę badawczą

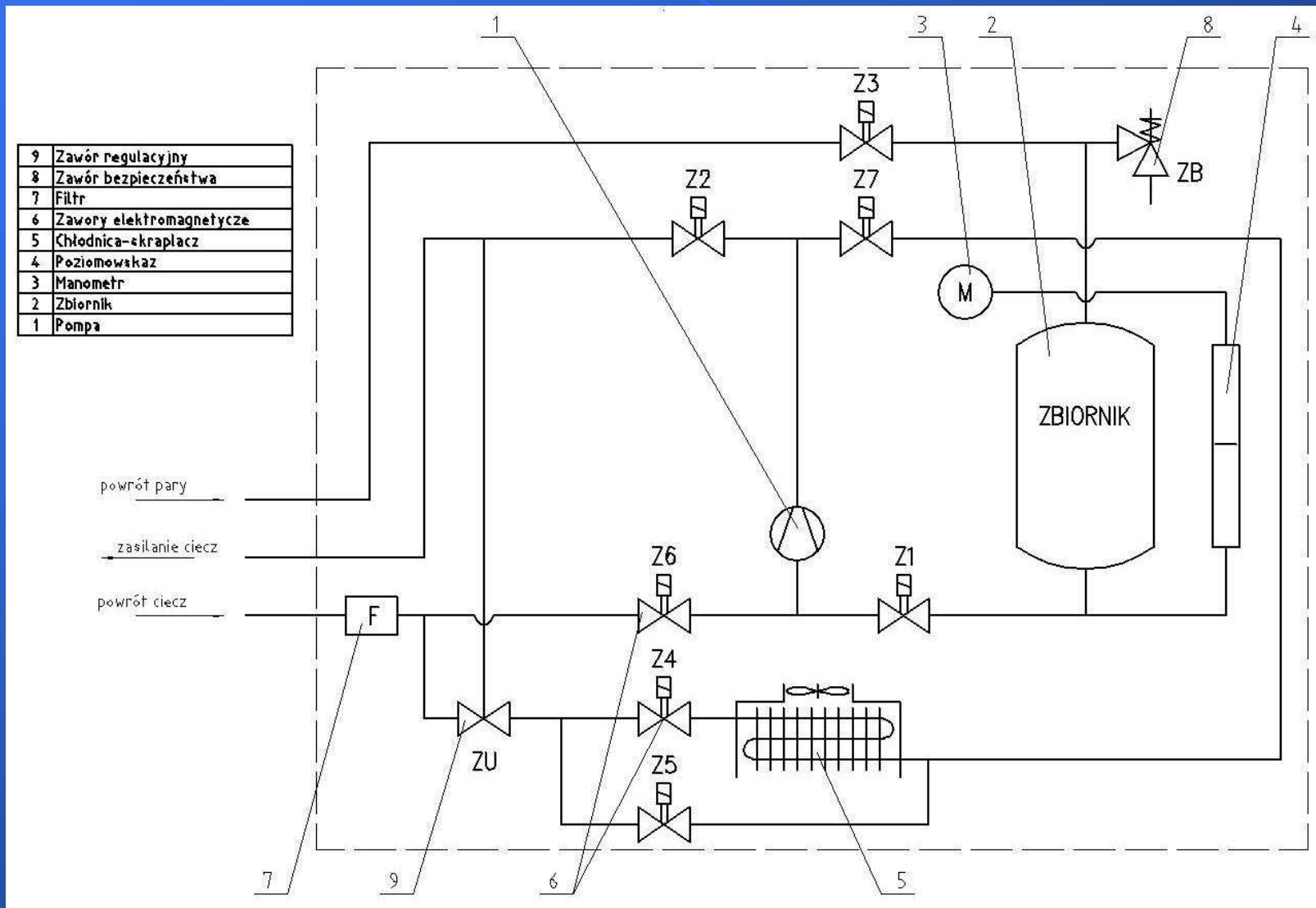

8	Foła
7	Wrzeciono
6	Komora badawcza
5	Ogranicznik uchwyty
4	Stopka uchwyty
3	Obiekt uchwyty
2	Czujnik temperatury TP372K-4-41-M2x1
1	Przetwornik ciśnienia P3 ICP

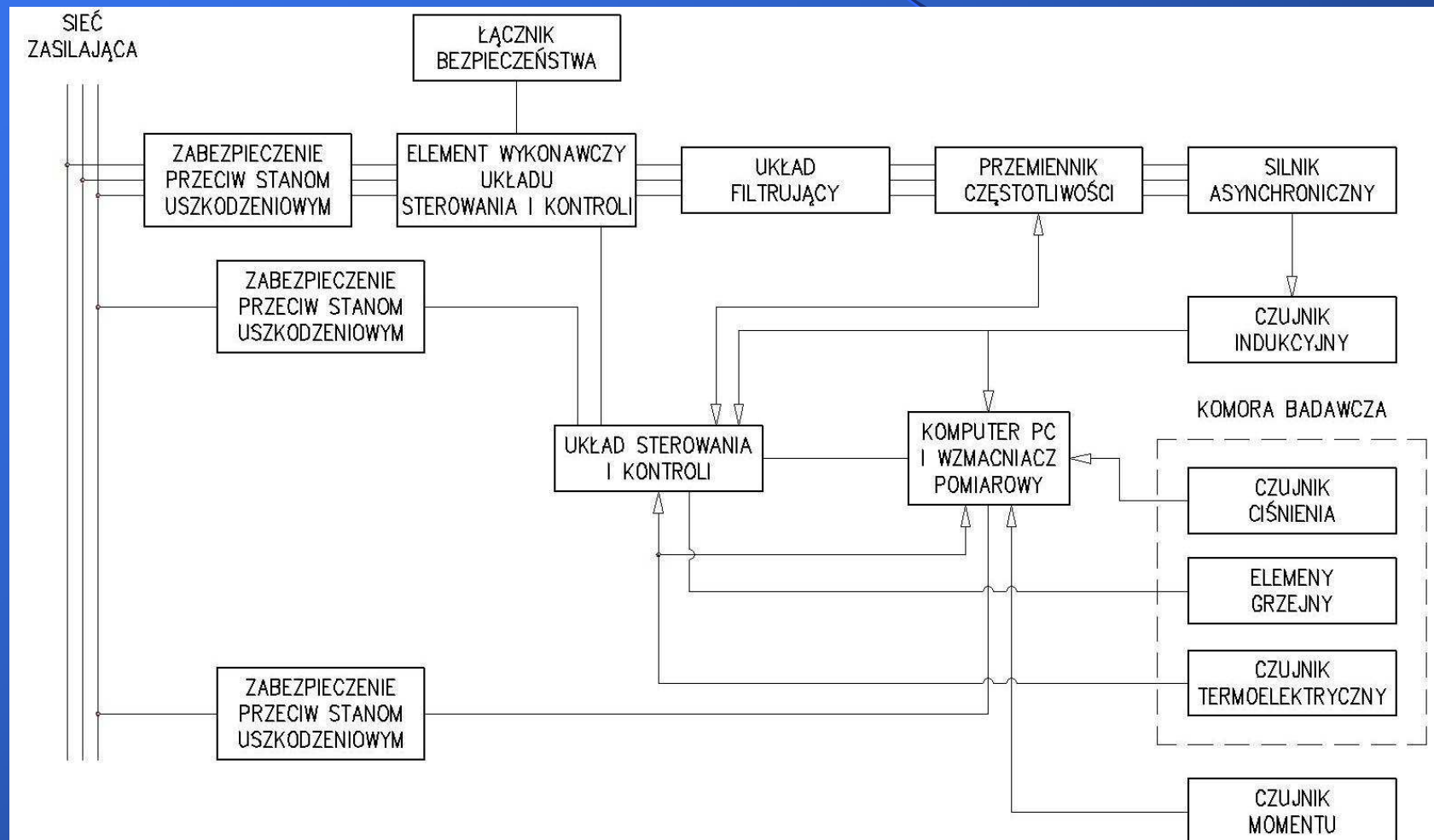
Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe do wirników mikro turbin energetycznych

Schemat autonomicznego układu zasilania komory badawczej cieczą niskowrzącą

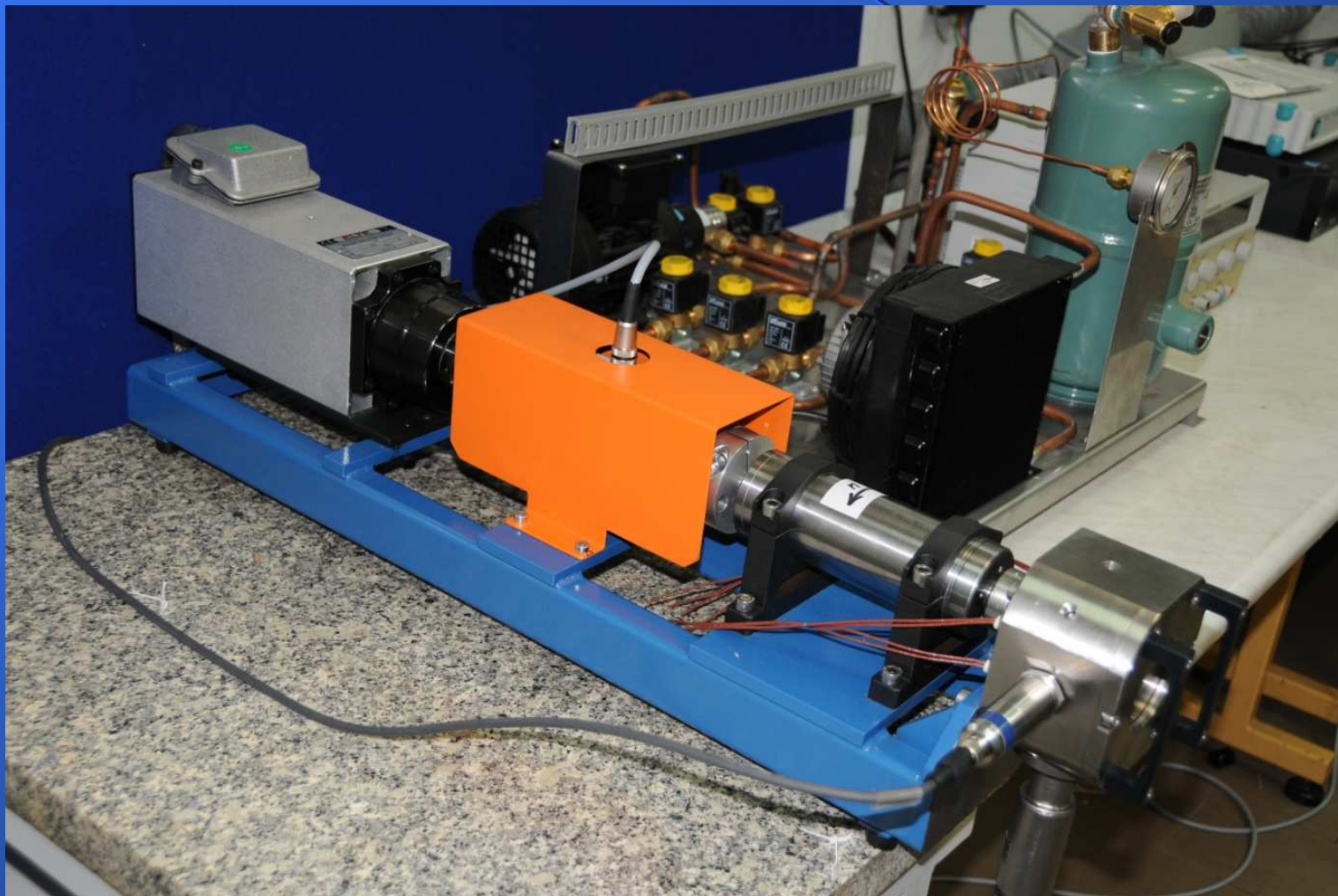
Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe do wirników mikroturbin energetycznych

Schemat systemu sterująco-pomiarowego urządzenia do badania materiałów na łożyska foliowe

Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe do wirników mikroturbin energetycznych

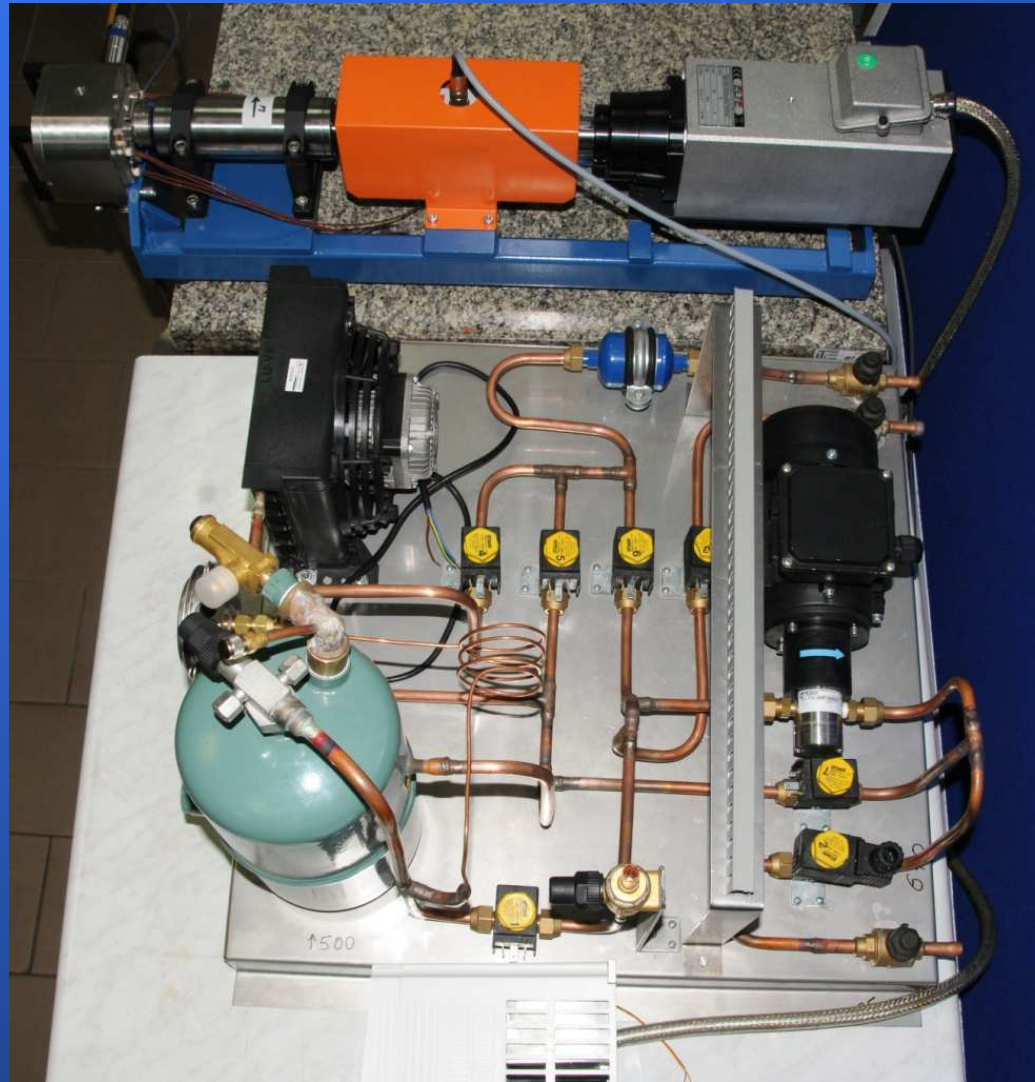
Zdjęcie modelu aparatu do badania materiałów na łożyska foliowe wraz z autonomicznym systemem zasilania czynnikiem niskowrzącym

Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe do wirników mikro turbin energetycznych

Autonomiczny systemu zasilania głowicy badawczej
czynnikiem niskowrzącym

Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe do wirników mikroturbin energetycznych

Spider8 system settings

Slot	Type	Meas-Sig	Unit	Measuring range	Filter Type	Tare value	Allow
0	SR55	0.000	kHz	1 kHz	Variable	0.000 kHz	1
1	SR55	0.033	mV/V	3 mV/V	Variable	-0.028 mV/V	1
2	SR55	0.650	mV/V	125 mV/V	Variable	0.000 mV/V	1
3	SR55	-3.932	mV/V	3 mV/V	Variable	0.000 mV/V	1
4	SR01	0.001	V	0.1 V	Variable	0.000 V	1
8	DIG I/O	FFFF					

ANALOG INPUT
(konfiguracja urządzenia zewnętrznego)

Struktura wewnętrzna aplikacji systemu pomiarowo-sterującego

DIGITAL I/O
(konfiguracja WE/WY)

I/O Channel definition: C:\Remi\Catman32\T-20_v1\T-20_v1.IOD

ID	Name	Connection	Device type	Interface	Address
1	Time	Time	Spider8	LPT1	
2	Force	Spider8	Spider8		
3	Displacement	Spider8	Spider8		
4	Temperature	Spider8	Spider8		
5	Digital Output 0	Spider8	Spider8		
6	Digital Output 1	Spider8	Spider8		
7	Digital Output 2	Spider8	Spider8		
8	Digital Output 3	Spider8	Spider8		
9	Digital Output 4	Spider8	Spider8		
10	Digital Output 5	Spider8	Spider8		
11	Digital Output 6	Spider8	Spider8		
12	Digital Output 7	Spider8	Spider8		

SKRYPT
(sekwencje kodów poleceń)

```
Script (C:\Remi\Catman32\T-20_v1\T-20_v1.SCT)
File Worksheet Edit SUB Compiler Icons Help

T-20_V1_SCP
T-20_V1_SCT
MAIN

TRIG_1 StartLevel = 5
Trig_1 TriggerStyle = 0
Trig_1 PreTrigger = 0
Trig_1 Awared = 1

DO 0

IF EVENT=STOP
EVENT=0
BREAK
ENDIF

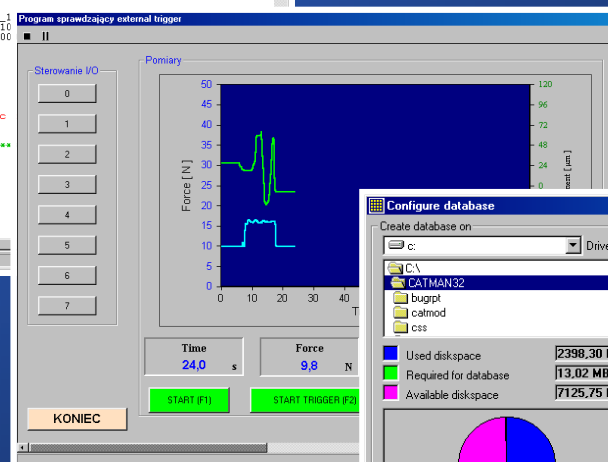
TRIGON TRIG_1
ACQStart 1 10
ACQRead 1 300
Update -P
ACQStore
ACQStop
TRIGOFF

REM

LOOP
Message "Koniec"
ENDIF

REM *****
IF EVENT=STOP
DIO_Vrt 5 1
DIO_Vrt 6 1
DIO_Vrt 7 1
DIO_Vrt 8 1
DIO_Vrt 9 1
ENDIF
```

WIZUALIZACJA
(graficzna prezentacja wyników, wybór opcji przez operatora)

OPERACJE NA ZBIORACH DANYCH POMIAROWYCH

Configure database

Create database on: c:\

Channel layout

Max. channels	Max. Length	Format	Max. Byte
20	2048	Numerical	8

Apply to selected channels

	Max.	Format	Max. Byte
1	10000	Numerical	8
2	10000	Numerical	8
3	10000	Numerical	8
4	10000	Numerical	8
5	10000	Numerical	8
6	10000	Numerical	8
7	10000	Numerical	8
8	10000	Numerical	8
9	10000	Numerical	8
10	10000	Numerical	8
11	10000	Numerical	8
12	10000	Numerical	8
13	10000	Numerical	8
14	10000	Numerical	8
15	10000	Numerical	8
16	10000	Numerical	8
17	10000	Numerical	8

Used disk space 2398.30 MB
 Required for database 13.02 MB
 Available disk space 7125.75 MB

Delete database upon program end
 Auto-Recover database upon program start
 Read - Ahead Cache 10 Values
 Write - Cache 10 Values

Buttons: Help, Save configuration..., Load configuration..., OK, Cancel

**Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe
do wirników mikroturbin energetycznych**

---

*Praca naukowa finansowana ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa
Wyższego, wykonana w ramach realizacji
Programu POIG.01.03.01-00-027/08 pn.*

**„Wykorzystanie materiałów i konstrukcji inteligentnych do opracowania
konceptji i wykonania innowacyjnego systemu łożyskowania wirników
mikroturbin energetycznych”**

w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka

Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe
do wirników mikroturbin energetycznych

Dziękuję za uwagę

Urządzenie do badania materiałów na łożyska foliowe do wirników mikroturbin energetycznych

---